

Przykładowy scenariusz zajęć

dla klas 1–3 szkoły podstawowej i oddziałów przedszkolnych

Scenariusz zajęć na podstawie Bajki o Piotrusiu

Cele zajęć

Po zakończeniu zajęć uczeń potrafi:

- opowiedzieć treść *Bajki o Piotrusiu*,
- wyjaśnić pojęcie „zalety”,
- wskazać zalety bohatera *Bajki o Piotrusiu*,
- wyjaśnić pojęcie „dobry” w różnych kontekstach znaczeniowych,
- opowiedzieć o swoich mocnych stronach,
- dostrzec zalety kolegów i koleżanek z klasy.

Metody i formy pracy

Rozmowa • praca w zespołach • burza mózgów.

Środki dydaktyczne

Płyta CD *Mądre bajki z całego świata*, na której jest *Bajka o Piotrusiu* • karty pracy z niniejszej publikacji, s. 20–21
• kontur postaci ludzkiej • kredki • pisaki.

Przebieg zajęć

1. WPROWADZENIE

Nauczyciel proponuje uczniom wspólne wysłuchanie *Bajki o Piotrusiu*. Wyjaśnia, że jest to jedyna polska bajka na płycie *Mądre bajki z całego świata*. Prosi uczniów, by wspólnie przypomnieli sobie, jakie znają polskie bajki (napisane przez polskich autorów), a także polskie baśnie i legendy (lub baśnie i legendy z regionu, w którym mieszkają). Uczniowie dzielą się swoją wiedzą.

Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę bajki: wyjaśnia, że jej bohaterem jest rówieśnik uczniów o imieniu Piotruś, który ze względu na pewne cechy charakteru miał wiele kłopotów. Nauczyciel prosi uczniów, by zwrócili uwagę na to, jak zachowywał się Piotruś w różnych sytuacjach.

2. ROZWIĘCIE

Po wspólnym wysłuchaniu bajki nauczyciel prosi uczniów, by podzielili się swoimi wrażeniami. Może skorzystać z przygotowanej propozycji pytań:

- Dlaczego Piotruś czuł się gorszy od innych dzieci?
- Czemu mama martwiła się o Piotrusia?
- Co to znaczy, że Piotruś „żył w swoim świecie”?

- Jak Piotruś dbał o swoje zwierzęta?
- Co wydarzyło się, gdy Piotruś bawił się w pobliżu domu ze swoimi zwierzętami?
- Czy Piotruś był wyjątkowy? Jeśli tak, to dlaczego?
- Co sprawiło, że mama Piotrusia była z niego bardzo dumna?

Po omówieniu bajki nauczyciel proponuje uczniom wykonanie ćwiczeń w kartach pracy, s. 20–21.

Nauczyciel zapisuje na tablicy lub wieszka tam przygotowany wcześniej napis: ZALETY. Prosi uczniów o wyjaśnienie tego pojęcia metodą burzy mózgów. Uczniowie formułują propozycje, które nauczyciel zapisuje kolejno na tablicy.

Nauczyciel dzieli klasę na zespoły trzy- lub czteroosobowe i prosi, by uczniowie zastanowili się, jakimi zaletami charakteryzuje się Piotruś – bohater bajki.

W trakcie rozmowy uczniowie ustalają cechy bohatera, takie jak: wrażliwość, troska o innych ludzi, troska o zwierzęta, umiejętność opiekowania się zwierzętami, systematyczność, umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odwaga itp.

Nauczyciel prosi uczniów, by zastanowili się, czy o Piotrusiu można powiedzieć, że był dobrym chłopcem. Gdy uczniowie odpowiadają, nauczyciel prosi ich o uzasadnienie. Uczniowie formułują uzasadnienia.

Nauczyciel zadaje uczniom pytanie: Co to znaczy, że ktoś jest dobry? Kieruje rozmową tak, aby uczniowie wyjaśnili to pojęcie w różnych kontekstach znaczeniowych, na przykład:

- ktoś życzliwy, skłonny do pomagania innym,
- optymistyczny, pogodny,
- dobry w czymś, np. w sporcie czy w nauce,
- postępujący właściwie, zgodnie z zasadami moralnymi.

Uczniowie formułują swobodne wypowiedzi.

Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z konturem postaci ludzkiej i prosi, aby każdy uczeń zastanowił się nad swoimi zaletami i napisał lub narysował, w czym jest dobry. Nauczyciel zaznacza, że każdy może wskazać kilka swoich zalet, umiejętności i osiągnięć.

Gdy uczniowie wykonają zadanie, nauczyciel prosi, aby w parach porozmawiali na temat swoich mocnych stron. Następnie prosi, aby każdy uczeń wziął kartkę z sylwetką swojego partnera, powiesił ją w wyznaczonym miejscu i opowiedział klasie, czego dowiedział się o swoim koleźce bądź koleżance.

Zakończenie

Uczniowie wieszają wykonane prace w widocznym miejscu w klasie. Następuje prezentacja. Nauczyciel prowadzi rozmowę podsumowującą tak, aby uczniowie wyrazili w konkluzji, że każdy z nich ma wiele umiejętności i mocnych stron.

Przykładowy scenariusz zajęć

dla klas 1–3 szkoły podstawowej i oddziałów przedszkolnych

Scenariusz zajęć na podstawie bajki Jak afrykańskie żurawie zdobyły swoje korony

Cele zajęć

Po zakończeniu zajęć uczeń potrafi:

- pokazać Ugandę na mapie świata lub globusie,
- przedstawić wybrane informacje na temat Ugandy,
- własnymi słowami opowiedzieć treść bajki *O tym, jak afrykańskie żurawie zdobyły swoje korony*,
- wyjaśnić pojęcia: mądrość, pomysłowość, współpraca, spryt,
- wytłumaczyć, dlaczego ludziom, roślinom i zwierzętom potrzeby jest deszcz,
- wskazać sposoby na oszczędzanie wody.

Metody i formy pracy

Prezentacja przeprowadzona przez nauczyciela z wykorzystaniem mapy świata, atlasu geograficznego, globusa
• rozmowa • praca indywidualna • praca w zespołach.

Środki dydaktyczne

Płyta CD *Mądre bajki z całego świata*, na której jest bajka *O tym, jak afrykańskie żurawie zdobyły swoje korony*
• karty pracy z niniejszej publikacji, s. 52–53 • arkusze brystolu • materiały plastyczne: kredki, farby, papier kolorowy, ilustracje z gazet • mapa, globus, geograficzny atlas świata.

Przebieg zajęć

1. WPROWADZENIE

Nauczyciel:

- na mapie świata (globusie) prezentuje, gdzie leży Uganda (Republika Ugandy),
- pomaga uczniom dostrzec odległość między Polską a Ugandą,
- prezentuje flagę i herb Ugandy,
- informuje, że stolicą kraju jest Kampala, a ludzie porozumiewają się tam w języku suahili i w języku angielskim,
- przybliży informacje na temat klimatu, roślinności oraz zwierząt żyjących w Ugandzie,
- zwraca uwagę, że Uganda leży w strefie klimatycznej, w której przez część roku (3–4 miesiące) nie występują opady deszczu, natomiast w porze deszczowej są one bardzo intensywne.

2. ROZWIŃCIE

Nauczyciel proponuje uczniom wspólne wysłuchanie bajki *O tym, jak afrykańskie żurawie zdobyły swoje korony*. Po wysłuchaniu bajki inicjuje rozmowę. Może skorzystać z następujących pytań ukierunkowujących:

- Dlaczego król lew zwołał naradę?
- Dlaczego zwierzęta próbowały sprowadzić deszcz?
- Jakie propozycje rozwiązania problemu zgłaszały zwierzęta?
- Jaki pomysł miały żurawie na wywołanie deszczu?
- Jakimi cechami wykazały się żurawie?
- Jak zostały nagrodzone za sprowadzenie deszczu?

Nauczyciel zwraca uwagę uczniów na cechy żurawi, które pomogły im w osiągnięciu celu. Prosi uczniów, by wyjaśnili pojęcia: mądrość, pomysłowość, współpraca, spryt.

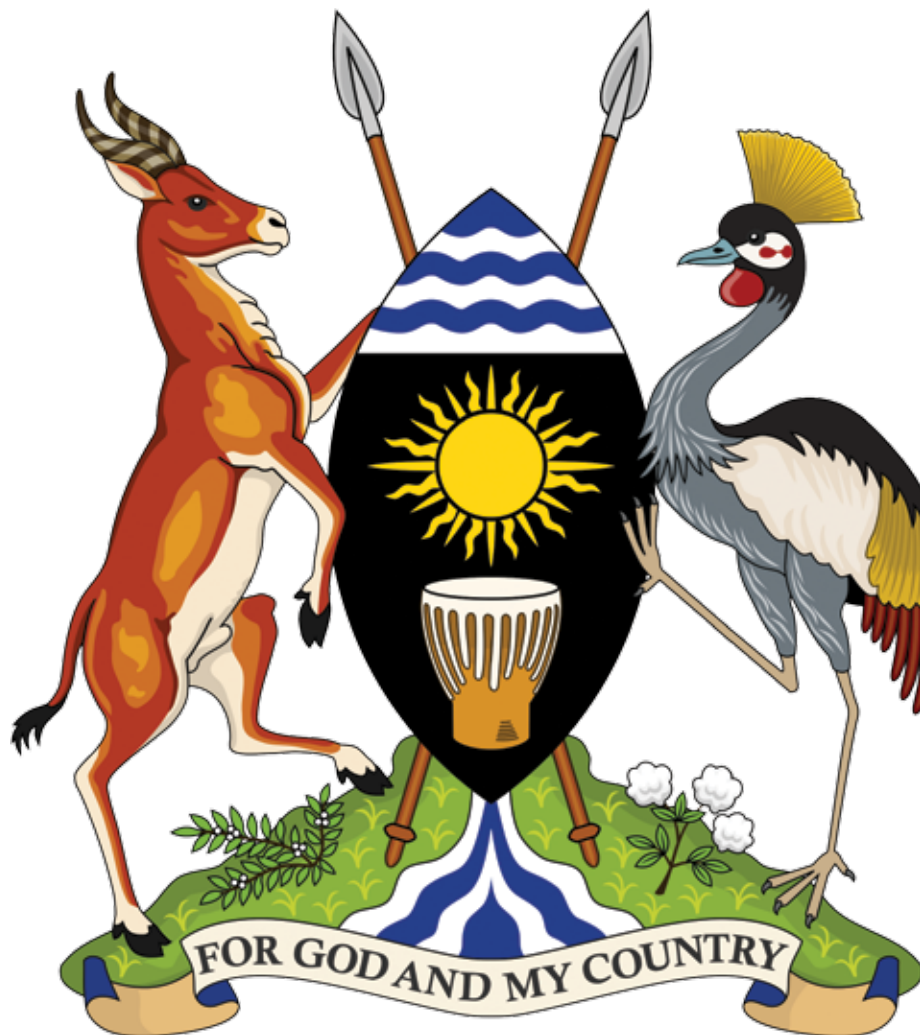
Nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń w kartach pracy, s. 52–53. Uczniowie pracują indywidualnie lub w zespołach, udzielając odpowiedzi na pytanie: Dlaczego roślinom, zwierzętom i ludziom potrzebna jest woda?

Po wykonaniu zadania uczniowie prezentują swoje prace. Następuje rozmowa podsumowująca.

Następnie nauczyciel zwraca uwagę na problem suszy występujący w niektórych regionach świata oraz konieczność oszczędzania wody. Inicjuje rozmowę na temat tego, co można zrobić, by oszczędzać wodę (może wspomóc się zdjęciami zaczerpniętymi z internetu). Po krótkiej rozmowie uczniów i wymianie przemyśleń nauczyciel dzieli klasę na zespoły trzy- lub czteroosobowe. Uczniowie w zespołach wykonują plakaty dowolną techniką na temat: *Wspólnie oszczędzamy wodę*.

Zakończenie

Każda grupa prezentuje i omawia efekty swojej pracy. Prace zostają zawieszane w widocznym miejscu w klasie. Nauczyciel dokonuje podsumowania.

Przykładowy scenariusz zajęć

dla klas 1–3 szkoły podstawowej i oddziałów przedszkolnych

Scenariusz zajęć na podstawie bajki Kłótniwe sąsiadki

Cele zajęć

Po zakończeniu zajęć uczeń potrafi:

- pokazać Gruzję na mapie świata lub globusie,
- przedstawić wybrane informacje na temat Gruzji,
- własnymi słowami opowiedzieć treść bajki *Kłótniwe sąsiadki*,
- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych: „coś jest kością niezgody”, „wyciągnąć do kogoś rękę na zgodę” oraz powiedzenia: „zгода buduje, niezgoda rujnuje”,
- przedstawić niekonfliktowe sposoby rozwiązywania problemów.

Metody i formy pracy

Prezentacja przeprowadzona przez nauczyciela na podstawie materiałów źródłowych (atlas geograficzny, mapa, globus, encyklopedia, internet) • rozmowa • praca indywidualna • praca w zespołach • praca w parach • scenki dramatowe.

Środki dydaktyczne

Płyta CD *Mądre bajki z całego świata*, na której jest bajka *Kłótniwe sąsiadki* • karty pracy z niniejszej publikacji, s. 26–27 • arkusz brystolu • kartki z hasłami • mapa, globus, geograficzny atlas świata.

Przebieg zajęć

1. WPROWADZENIE

Nauczyciel przedstawia uczniom wybrane informacje na temat Gruzji:

- na mapie świata lub globusie prezentuje, gdzie leży Gruzja,
- pomaga uczniom dostrzec odległość między Polską a Gruzją,
- porównuje obszar Gruzji z obszarem Polski tak, aby uczniowie samodzielnie zauważyli, że Gruzja jest dużo mniejszym krajem,
- prezentuje flagę i herb Gruzji,
- informuje uczniów, że stolicą kraju jest Tbilisi,
- informuje, że ludzie porozumiewają się tam w języku gruzińskim,
- przedstawia informacje na temat klimatu, roślinności i zwierząt żyjących w Gruzji.

2. ROZWIĘCIE

Nauczyciel proponuje uczniom wspólne wysłuchanie bajki *Kłótlive sąsiadki*. Po wysłuchaniu bajki inicjuje rozmowę na jej temat. Może skorzystać z następujących pytań ukierunkowujących:

- Dlaczego sąsiadki nieustannie się kłóciły?
- Jakimi cechami charakteryzowała się wnuczka jednej z nich?
- Co przydarzyło się sąsiadkom, gdy poszły nad rzekę?
- Co zrobiła dziewczynka, kiedy jedna z kłótliwych sąsiadek wpadła do wody?
- Czego nauczyły się sąsiadki dzięki temu wydarzeniu?

Po omówieniu treści bajki nauczyciel prosi uczniów o wykonanie ćwiczeń z kart pracy, s. 26–27. Uczniowie pracują indywidualnie.

Następnie nauczyciel dzieli klasę na grupy. Każda grupa losuje kartkę z hasłem (nauczyciel pomaga uczniom w odczytaniu haseł):

- „coś jest kością niezgody”,
- „wyciągnąć do kogoś rękę na zgodę”,
- „zgodą buduje, niezgodą rujnuje”.

Nauczyciel proponuje, by każda grupa wyjaśniła znaczenie wylosowanego hasła. Pomaga uczniom, odwołując się do treści bajki *Kłótlive sąsiadki*. Po krótkiej dyskusji w grupach następuje wspólne omówienie haseł. Nauczyciel zawiesza kartki z hasłami w widocznym miejscu w klasie.

Nauczyciel dzieli klasę na zespoły dwuosobowe i prosi, aby każdy zespół przygotował scenkę dramową. Uczniowie mają wcielić się w kłótlive sąsiadki, a następnie – inaczej niż w bajce – rozwiązać swoje problemy. Nauczyciel podaje propozycje tematów:

- zniknięcie garnka ze spiżarni jednej z sąsiadek,
- zniknięcie kołdry zawieszanej na płocie przed domem jednej z sąsiadek,
- zniknięcie prania powieszzonego na sznurku przed domem,
- pies, który przez dziurę w płocie wszedł do ogrodu sąsiadki,
- kot, który porwał kawałek mięsa ze stołu sąsiadki.

Uczniowie mogą zaproponować własne tematy scenek.

W podsumowaniu po wykonaniu zadania nauczyciel zwraca uwagę, jak ważna jest umiejętność rozwiązywania konfliktów.

Zakończenie

Nauczyciel proponuje uczniom stworzenie klasowego regulaminu rozwiązywania konfliktów. Uczniowie formułują swoje propozycje. Nauczyciel zapisuje je na kartce brystolu. Gotowy regulamin zostaje zawieszony w widocznym miejscu w klasie.

